

Plan van aanpak WOONERVEN LUNETTEN

Utrecht, april '10
Projectnummer: 1034

Architectuurcentrum Aorta Utrecht

Inhoud

1 Inleiding en vraag 3

1.1 Aanloop 3

1.2 Aanleiding 4

1.3 Positionering 4

1.4 Vervolg 5

1.5 Doelstelling project 5

2 Werkmethode 6

Bijlage 1: personalia

1 Inleiding en vraag

1.1 Aanloop

De bloemkoolwijk is een stedelijk woonmilieu uit de periode 1970 – 1985. Stedenbouwkundig en planologisch gezien vormen de woonmilieus uit die periode een nieuwe fase in de Nederlandse stadsontwikkeling van na 1945. De bloemkoolwijken die sinds 1970 zijn gebouwd kenmerken zich door kronkelende paden en hofjes. Het zijn woonmilieus opgebouwd uit buurten, wijken en stadsdelen met woonerven. De verkeersstromen zijn sterk hiërarchisch geordend. Het doorgaande verkeer wordt geleid over een beperkt aantal hoofdwegen of een ringweg, waar de bebouwing veelal van afgekeerd is. De straten en woonerven vormen aparte subwijkjes, die als bloemkoolroosjes op de hoofdwegen zijn "geplant" en doorgaans maar één toegang hebben. Deze subwijkjes zijn meestal niet door wegen met elkaar verbonden en bestaan dus veelal uit dood- of rondlopende straten. Dit concept zorgt voor autoluwe woongebieden. De bloemkoolwijk is een reactie op de planningsdoctrine en ontwerpgedachte van de Nieuwe Zakelijkheid. De bloemkoolwijk vormt een duidelijke grens tussen de functionalistisch en monolithische wijken van vlak na de Tweede Wereldoorlog en de eclectisch en retrospectieve stijlen van de jaren 1990.

Is na de stadsvernieuwing van de vooroorlogse wijken en de stedelijke vernieuwing van naoorlogse wijken, de vernieuwing van de bloemkoolwijken een logische stap? Met de meeste van deze wijken gaat het prima. Maar er is wel degelijk reden voor aandacht. Kwaliteit van de wijken staat onder druk. Het is nog niet zo problematisch, maar het is wel van belang er tijdig wat aan te doen.

In Nederland, in de wereld van de ruimtelijke ordening is een proces van democratisering ingezet. Na jaren waarin plannenmakers met andere experts 'top-down' bepaalden hoe Nederland moest worden ingericht, is er tegenwoordig steeds meer oog voor de gebruikers. In interactieve planvormingsprocessen en belevingsonderzoek worden gebruikers/burgers, bij actuele planningsvraagstukken betrokken. Maar dit proces staat nog in de kinderschoenen. Nog steeds bepalen planmakers van de overheid (rijk, provincie, gemeente), externe experts, politici in sterke mate hoe met de ruimte moet worden omgegaan. In het programma van 2009 onderzocht en belichtte Aorta de positie en wensen van de gebruiker in het planproces. Het door Aorta gekozen jaarthema van 2009 was *De menselijke maat (oftewel de gebruiker centraal)*.

In het kader van dit project wil Aorta letterlijk de wijk in om samen met bewoners de opgave te onderzoeken. Hiertoe is contact gezocht met het Bewonersoverleg Lunetten (BOL) om bewoners te betrekken bij het formuleren van de mogelijke transformatie opgave van de wijk.

Activiteiten Bewoners Overleg Lunetten

Al in 2001 heeft het Bewoners Overleg Lunetten architecten- en adviesbureau INBO gevraagd maatregelen te benoemen om de kwaliteit van de leefomgeving tenminste te behouden of zelfs te verbeteren. De aanbevelingen staan in het rapport 'Lunetten Leeft 2001-2026'. Ook bij twee wijkbrede huis-aan-huis (2001 en 2006) verspreide enquêtes van het BOL is aan de bewoners gevraagd naar hun beleving van de wijk. Belangrijke aandachtspunten waren toen veiligheid, lucht en geluid en de openbare ruimte. BOL wil graag bijdragen aan de gewenste wijkontwikkeling en is benieuwd naar de huidige stand van zaken. Hierna zijn twee thema avonden georganiseerd: 'Lunetten gastvrij' over kwetsbare bevolkingsgroepen en een avond 'Lunetten verloedert?'; over de kwaliteit van de openbare ruimte. BOL heeft een aantal activiteiten over leefbaarheid geïnitieerd, mede naar aanleiding van de landelijke discussie over bloemkoolwijken.

1.2 Aanleiding

Studie Woonerven

Studie Woonerven** is een project van Nynke Jutten, Willemijn Lofvers en Ivan Nio. Zij verrichten gezamenlijk een onderzoek naar de sociaal-ruimtelijke interacties in woonerfwijken om zodoende een Handboek Woonerven op te stellen. Dit onderzoek is mede gefinancierd door het Stimuleringsfonds voor architectuur en de stichting EFL.

In reactie op eerdere studies naar laatnaoorlogse wijken, welke uitgaan van een benadering op het hogere schaalniveau, namelijk stedenbouwkundig, landschappelijk of sociaal - economisch, probeert de Studie Woonerven juist de sociaal-ruimtelijke eenheid in beeld te brengen.

Verskillende ruimtelijk-kwalitatieve verkenningen naar laatnaoorlogse wijken laten een grote diversiteit zien in de oriëntatie van woningen ten opzichte van elkaar, het openbaar groen en de infrastructuur. Conclusies betreffen het gebrek aan hiërarchie en het ontbreken van oriëntatie in deze wijken. Lofvers, Jutten en Nio zijn van mening dat die ogenschijnlijke ondoordringbare kluwen van woningen te doorgronden is wanneer in detail gekeken wordt naar de woningtypologie in relatie tot het gebruik en inrichting van de openbare ruimte; namelijk het woonerf.

De Studie Woonerven biedt een andere manier van kijken naar de woonerfwijken: van klein naar groot; vanuit de keuken naar het erf en vanaf het erf naar de structuur van de wijk. De betekenis wordt ontleend aan de manier van wonen, vanuit gebruikers gedacht, beleefd en gedefinieerd. In deze optiek wordt de perceptie van het woonerf gedomineerd door de sociaal-ruimtelijke elementen tussen het private en het collectieve domein. Zij dragen in hoge mate bij aan de perceptie van truttigheid en lelijkheid van de erven. Tegelijkertijd waarborgen zij de privacy van de bewoners en de vrijheid van leefstijlen, verborgen achter de berging, het keukenraam en de voordeur. Die vrijheid is ook te vinden in de ruimtelijke opzet van de woning en de vormgeving van het (bouwkundige) detail. Daar wordt in de huidige optiek vaak aan voorbij gegaan. In de woonerven uit de jaren '70 zijn deze grenzen dubbelzinnig, diffuus en verschillend te interpreteren.

Wanneer er in de toekomst sprake is van een fysieke ingreep om de gesignaleerde 'verloedering' te stoppen dan verwacht Lofvers e.a. waarschijnlijk geen grootschalige transformatie. Juist het hoge percentage particulier bezit zal in de laatnaoorlogse wijken aanleiding geven voor pas en maatwerk. De transformatie zal zich daarom, in hun ogen, vooral focussen op de overgang tussen privaat en openbaar bezit, op het herdefiniëren van grenzen en vormen van beheer. In de Studie Woonerven is de betekenis van de elementen in de overgangszone expliciet aan de orde gesteld. Wat is de betekenis van deze elementen en de vormgegeven relaties voor actuele opgaven?

1.3 Positionering studie woonerven

De Studie Lunetten onderscheidt zich van andere, actuele studies naar bloemkoolwijken (in opdracht van en door Bureau Middelkoop, SEV, etc*) door de oriëntatie op het woonerf als sociaal-ruimtelijke eenheid. De focus van deze andere studies is dus gericht op het hoge schaalniveau. De Studie Lunetten focust zich op het lage schaalniveau van de wijk, namelijk dat van het erf, de woning, en de beleving van de bewoners.

Interessant is om de opgaven op het hogere en lagere schaalniveau voor de case Lunetten in relatie tot elkaar te brengen. Daardoor kunnen opgaven en oplossingen specifiekere worden onderzocht en getoetst in de actuele situatie. Aorta biedt een platform voor een (ontwerpend) onderzoek waarin de uitkomsten van verschillende onderzoeken met bewoners en professionals naar concrete ontwerpvoorstellen vertaald kunnen worden. Daarmee vormt de Studie Lunetten een aanvulling op het huidige palet van onderzoeken naar bloemkoolwijken.

Bureau Middelkoop stelt dat '... de opgave in woonerfwijken zich zal richten op een vernieuwing van de ruimtelijke structuren... en op specifieke plekken een nieuw stedenbouwkundig plan rondom bestaande woningen voorgesteld wordt...' (Blauwe Kamer nr1 2009 pag.41 / Lay-out nr04). De stedenbouwkundige John Westrik geeft aan dat '... het lastig is iets te veranderen aan deze (bloemkool)wijken... als je aan de ene kant (van de woning) iets wijzigt, heeft dat gevolgen voor de andere kant...' (idem pag.33).

De opgaven zullen zich dus vooral focussen op de overgang tussen privaat en openbaar bezit, het herdefiniëren van erfgrenzen en nieuwe vormen van beheer. De insteek van pas en maatwerk in de Studie Lunetten is ingegeven door het hoge percentage particulier bezit, waardoor de transformatie opgaven zich maar moeizaam laten sturen door ingrepen van bovenaf. Door de focus op dit schaalniveau kunnen andere oplossingen worden aangedragen dan in eerdere andere studies zijn aangedragen en biedt zij wellicht een handreiking voor de toekomst.

- * actuele studies:
Bureau Middelkoop, 'Woningvoorraad en bevolkingsdynamiek in laatnaoorlogse wijken', 'State of the Art van de laatnaoorlogse wijken' en 'Gereedschapskist voor woonerfwijken', 2006-2008
SEV; 'De toekomst van de bloemkoolwijken', 2008
Atlas voor Gemeenten, kanskaart van Nederland, SEV 2005
SEV, 'een beperkte make-over voor acht bloemkoolwijken', start studie 2008, waaronder Lunetten in Utrecht.

1.4 Vervolg studie woonerven

De Studie Woonerven houdt dus een pleidooi voor aandacht van deze overgangszone. In vervolg hierop wil Aorta samen met Lofvers e.a. nader onderzoek doen naar het gebruik, beleving en de betekenis van deze overgangselementen. Door het interviewen van bewoners om de sociologische betekenis te kunnen definiëren. En door het interviewen van ontwerpers; op zoek naar de bedoelde ruimtelijke intenties van destijds. En als je weet 'waar het vandaan komt' en 'hoe het gebruikt wordt' dan kan er ook een zinnig antwoord worden gegeven op de huidige vraagstukken.

De uitkomsten van de Studie Woonerven wordt in het kader van voorliggend plan van aanpak op sociaal-ruimtelijke aspecten getoetst. Er wordt onderzocht op welke wijze veranderingen op het lagere schaalniveau gewenst zijn cq. gerealiseerd kunnen worden. De studie omvat een ontwerpend onderzoek op de overgangszone tussen het private en het publieke domein. In de huidige wooncultuur lijkt deze te botsen; wat betekent dit voor het wooncomfort van de bewoners in een bloemkoolwijk? Aorta wil in een interactief proces, met geselecteerde spilfiguren, nagaan wat het belang is van de directe woonomgeving voor bewoners van Lunetten in relatie tot gebruik en woongenot.

Juist door de wisselwerking tussen het onderzoek naar ruimtelijke (on)mogelijkheden en sociale intenties (zowel door professionals als bewoners) kan het onderzoek naar de woonerven in Lunetten nieuwe inzichten bieden voor de beeldvorming van Lunetten specifiek en bloemkoolwijken in het algemeen.

- * Bureau Lofvers en Jutten Architectuur, 'Jaren 70/80: bloemkolen in Heerhugowaard', Rotterdam 2006 in opdracht van Bureau Middelkoop
- ** Bureau Lofvers en Jutten Architectuur, Nio Stedelijk Onderzoek, 'Studie Woonerven', Rotterdam / Amsterdam 2009

1.5 Doelstelling project "Woonerven Lunetten"

Het bieden van nieuwe inzichten naar gebruik en inrichting van de overgangszone tussen het private en het publieke domein (het woonerf) in bloemkoolwijken.

2 Werkmethode

Er zijn vier fasen:

1. Analysefase: Inventarisatie onderzoek privacy versus ontmoeting

1A Inventarisatie van ruimtelijke en cultuurhistorische aspecten

Alvorens tot een selectie van drie woonerven te kunnen komen wordt eerst de wijk in beeld gebracht. Daarbij wordt zoveel mogelijk gebruikt gemaakt van bestaand materiaal cq. onderzoek. Voor de cultuurhistorische achtergronden wordt gebruik gemaakt van de kennis die aanwezig is bij de actieve bewonersorganisatie BOL. Voor actuele vragen en opgaven wordt gebruikt gemaakt van de ruimtelijke probleemanalyse die Bureau Middelkoop opstelt in opdracht van SEV. Hiermee wordt de context inzichtelijk gemaakt waarbinnen ons onderzoek plaatsvindt.

Cultuurhistorie

In aanvang wordt de cultuurhistorische ontwikkeling van Lunetten in beeld gebracht. Lunetten is als buitenwijk van Utrecht ontworpen en gebouwd tussen halverwege de jaren zeventig en tachtig. Bij het tot stand komen van de wijk waren vijf architectenbureaus betrokken, waaronder Frans van der Werf (Werkgroep Kokon Architecten BV). Zij werkten onder begeleiding van stedenbouwkundige Frits Bokelman (Van Gent) het bestemmingsplan verder uit. Bij de planvorming is op vrijwel ieder schaalniveau sprake van inspraak; van bestemmingsplan tot weefselplan, op het bouwplan en de inbouw. Ook was er sprake van het zgn. open ontwerpen, de SAR-methode, waarbij onderscheid werd gemaakt tussen drager en inbouw. Verondersteld mag worden dat de inspraak heeft bijgedragen aan de huidige (her)waardering van de wijk, o.a. door de aanwezigheid en leesbaarheid van de landschappelijke structuren en een actieve bewonersorganisatie. Het is onze ambitie om de toenmalige ontwerper, Frans van der Werf, te interviewen.

Actualiteit

Lunetten is buiten de eerste ring van Utrecht een aantrekkelijke, stedelijke woonwijk voor Utrechters. Veel bewoners, en zeker die van het eerste uur hebben een wooncarrière gemaakt in de wijk. Buitenstaanders maken gebruik van de groenstructuur en sportvoorzieningen. Lunetten is immers een groene, kindvriendelijke stedelijke wijk nabij het centrum van Utrecht.

Tegelijkertijd wordt er door het SEV verloedering van bloemkoolwijken gesignaleerd. Zo blijkt dat er in Lunetten veel inbraken zijn, veel last van bekladding en relatief veel vernieling van openbare werken. De overlast en onveiligheid worden veroorzaakt door de eenzijdige bevolkingssamenstelling en de bloemkoolstructuur van de wijk, aldus de Kanskaart van de SEV. Gemeenten, corporaties en bewonersorganisaties willen dit voorkomen door vroegtijdig op kleine schaal in te grijpen met kleine fysieke ingrepen of de aanpak van beheer van de openbare ruimte (bron website SEV). Het SEV werkt aan 'een beperkte *make-over* voor acht bloemkoolwijken' en experimenteert in verschillende woonerfwijken met een mix van beheermaatregelen en lichte fysieke ingrepen. In het kader van dat experiment heeft Bureau Middelkoop een aantal woonerfwijken geanalyseerd op ruimtelijke structuren, programma's et cetera en een probleemanalyse opgesteld. Eén van deze studies betreft de wijk Lunetten. Er is afgesproken om informatie uit te wisselen

tussen Bureau Middelkoop, Bureau Lofvers en Jutten Architectuur om de uitkomsten van deze twee studies inzake Lunetten op elkaar te betrekken.

1B Empirisch sociologisch onderzoek

Door het interviewen van professionals en bewoners wordt een poging ondernomen om de ruimtelijk vormgegeven overgangszones te toetsen op sociale potenties. De definitie en beleving van de grenzen tussen privé en collectief en de overgangselementen is vermoedelijk afhankelijk van de specifieke achtergronden van de bewoners: woonduur, herkomst, sociale klasse, opleidingsniveau, leeftijd, huishoudensamenstelling en woon- en leefstijl. In Lunetten wonen verschillende groepen bewoners die verschillend belang hechten aan het collectieve domein en daar ook verschillende verwachtingen bij hebben. In de interviews wordt dan ook uitdrukkelijk een relatie gelegd tussen de achtergronden en woonstijlen van de bewoners en hun ervaring van de overgangen tussen privé en collectieve ruimte. Daarnaast wordt ingegaan op de sociale dynamiek in de buurt zoals de komst van nieuwe bewoners en de mate en soort van contacten die men al onderhoudt met andere bewoners. Ook aan de orde komt ook de habitat: op welke schaalniveaus organiseren de verschillende bewoners hun dagelijks leven en welke (nieuwe) rol kan daarin het woonerf vervullen als sociale ruimte.

Door middel van interviews kan antwoord worden verkregen op bijvoorbeeld de volgende vragen:

- Hoe gebruiken en beleven bewoners overgangen en gradaties tussen de private ruimte van de woning en de collectieve ruimte?
- hoe is veiligheid (inbraak) te waarborgen als de grenzen niet hard zijn?
- Welke contacten spelen zich af in het woonerf en hoe kan het woonerf als collectieve ruimte versterkt worden?

Vanzelfsprekend vind er een continue uitwisseling en afstemming plaats tussen het ruimtelijke en het sociologische onderzoek.

Planning: april - september 2010

2. Uitwerken onderzoek privacy versus ontmoeting

Tekenen van de samenhang

In de 'toolbox voor analyse' (Studie Woonerven) ligt de nadruk op het onderzoeken en definiëren van de grenzen tussen private en openbare ruimte, tussen privé en collectief, van het individu en de gemeenschap. Met behulp van de toolbox worden de elementen opgetekend die de begrenzing van het 'mijn en het dijn' definiëren en die de overgang van woning naar erf vormgeven. Centraal staat: met welke 'bindende elementen' is het woonerf als collectieve woonvorm vormgegeven? Hoe is de publiek-private of de sociaal-ruimtelijke relatie gedefinieerd? En hoe zijn deze grenzen sociologisch en typologisch vormgegeven? De uitkomsten uit het ruimtelijke en het sociologische onderzoek worden aan elkaar gerelateerd om zo te komen tot stellingen / hypothesen voor stap 3.

Planning: augustus-september

3. *Ontwerpen aan de opgaven / workshops*

De output van het onderzoek uit stap 1 en 2 (Lofvers, Jutten en Nio) worden met de resultaten van probleemanalyse (Bureau Middelkoop) als input gebruikt voor de workshops. Door de krachten te bundelen kan de stedenbouwkundige probleemanalyse die Bureau Middelkoop opstelt, getoetst worden aan de sociaal-ruimtelijke eenheid van de bloemkoolwijk; het woonerf. Aan de hand van de uitkomsten uit de interviews en analyses worden stellingen / hypothesen benoemd. In workshopverband met bewoners, professionals en ontwerpers worden deze vragen / hypothesen getoetst op het schaalniveau van het woonerf.

Opgaven kunnen zijn: Wat zijn (on)mogelijkheden? Hoe kunnen ruimtelijke (hoofd)-structuren aangescherpt worden en het wooncomfort van de bewoners gewaarborgd blijven? In hoeverre is de ruimtelijke probleemanalyse überhaupt voor bewoners een issue? Zoals confrontatie tussen voor- en achterkanten, de positie van de berging en / of de oriëntatie t.o.v. de (hoofd)(groen) structuur. Wat is wenselijk vanuit beheer? Wat is wenselijk ten aanzien van privacy? Wat is wenselijk ten aanzien van collectiviteit? Welke fysieke ingrepen hebben welke effecten op de sociaal-ruimtelijke structuur en is dit wat we wensen? Een kernvraag is of de ruimtelijke structuur op positieve wijze kan bijdragen aan oplossingen.

Deze opgave wordt gespecificeerd aan de hand van het vooronderzoek. Oplossingen voor de opgaven worden benoemd en in beeld gebracht met bewoners en professionals. Het diverse pluimage (van bewoners, professionals en ontwerpers) kan elkaar uitdagen en in discussie gaan, waardoor het ontwerpend onderzoek breed gedragen wordt. Zo draagt het onderzoek bij aan de actuele (transformatie) opgave. Een antwoord op deze vragen biedt wellicht een andere kijk op de transformatie die gaande is in dit type wijken.
Planning: oktober-november

4. *Ppubliekspresentatie en/of discussie**

De avond start met een presentatie van de onderzoeksresultaten. De discussie gaat over de vraag wat de rol van de ontwerper en de bewoners is in de stedelijke vernieuwing van deze bloemkoolwijken, mede aan de hand van de resultaten. Afhankelijk van de uitkomsten plannen we een discussie over wat de onderzoeksresultaten kunnen betekenen voor vergelijkbare wijken. Of we spitsten op de resultaten en hun betekenis voor Lunetten. De insteek en de deelnemende sprekers worden dus nog nader bepaald. Verdere vragen *kunnen* zijn: Hebben de opdrachtgevende partijen visie op deze specifieke opgave? Wat is de rol van de corporatie en de gemeente?. Hoe kunnen de wensen van de burger een intrinsieke rol spelen in de planvorming? Wie moet de regie nemen? Wat doet de woningvoorraad nu? Wat betekent de toename van particulier bezit t.o.v. huur? Welke rol speelt de woningvoorraad in de toekomst? Wat moet er gebeuren om de woonkwaliteit op peil te houden? En wat betekent dit voor de (ontwerp) opgave? Wat is eigenlijk de belangrijkste opgave.

Planning: streven naar december 2010

*Dit deel van het project vindt alleen plaats als de eerdere fasen daadwerkelijk volgens planning zijn afgerond. Dit met oog op de looptijd van de voor dit deel beschikbare subsidie. We gaan er vanuit dat dit lukt.

BIJLAGE 1: PERSONALIA TEAM

Nynke Jutten is opgeleid als architect aan de TU-Delft. Na haar studie werkte zij zes jaar als projectleider bij De Nijl Architecten aan complexe stedelijke vernieuwingsopgaven. Sinds 2005 is zij eigenaar van het bureau Jutten Architectuur in Rotterdam. Het bureau werkt aan ontwerp- en onderzoeksopgaven op het gebied van architectuur en stedenbouw. Jutten Architectuur heeft een onderzoeksmatige werkhouding en hecht grote waarde aan de typologie als verbindende schakel tussen stad en gebouw. Naast haar werkpraktijk werkte Nynke Jutten lange tijd als onderzoeker aan de TU Delft, onder meer aan de publicatie 'De Atlas van het Hollandse Bouwblok'. Vanaf april 2009 is zij werkzaam als stedenbouwkundige bij het Expertisecentrum Stad en Landschap van de gemeente Zwolle.

Willemijn Lofvers is architect, opgeleid aan de Academie van Bouwkunst Rotterdam. Lofvers werkte bij De Nijl Architecten aan stedelijke vernieuwingsopgaven. Daarnaast werkte ze onder de naam Lofvers | van Bergen | Kolpa architecten aan uiteenlopende, multidisciplinaire opgaven, ondermeer bekroond met de Charlotte Köhlerprijs, een Innovation Award en de tweede prijs bij de Prix de Rome voor stedenbouw en landschapsarchitectuur. Sinds 2004 is zij verbonden aan het kenniscentrum TransUrban van de Hogeschool Rotterdam. In die hoedanigheid verricht zij onderzoek naar stedelijke transformaties en verzorgt zij onderwijs voor de eerste en tweede fase. Sinds 2006 werkt zij onder haar eigen naam vanuit Bureau Lofvers aan uiteenlopende opgaven rondom stedelijke transformaties en landelijke herstructurering.

Ivan Nio studeerde sociale geografie en filosofie aan de universiteit van Amsterdam. Sinds 1999 is hij zelfstandig onderzoeker. In zijn onderzoek en publicaties heeft hij verschillende thema's verkend op het raakvlak van stedenbouw en architectuur enerzijds en sociaal-culturele ontwikkelingen anderzijds. Van 2001 tot 2008 was Nio redacteur van het tijdschrift Stedebouw & Ruimtelijke Ordening. Hij doceert stadssociologie aan de Universiteit van Amsterdam en is gastonderzoeker bij het Planbureau voor de Leefomgeving waar hij werkt aan het project 'Atlas van de Nederlandse groeikernen'.

Döske van der Wilk studeerde bouwkunde aan de TU Delft, waar ze zich specialiseerde in stedenbouwkunde. Na het behalen van het bachelordiploma studeerde ze stadssociologie aan de Universiteit van Amsterdam. Sinds 2008 is Van der Wilk zelfstandig onderzoeker en doceert ze stadssociologie aan de Universiteit van Amsterdam.

Anne Seghers studeerde WO bouwkunde aan de Technische Universiteit Eindhoven, waar ze zich specialiseerde in Urban Design and Planning. Haar afstudeerproject was getiteld "Urban Incisions – Urban Decisions". Met dit project behaalde Anne een gedeelte tweede plaats in de eindronde Archiprix 2008, de nationale prijs voor het beste Nederlandse afstudeerplan architectuur. Na haar afstuderen werkte ze als stedenbouwkundig ontwerper bij Buro Lubbers. Sinds 2008 is Anne werkzaam bij architectuurcentrum AORTA.